

Hyvä kollega,

Tyksin Silmäklinikalle tulee edelleen paljon lähetteitä potilaista, joiden luomiongelma ei täytä Tyksin lääketieteellisiä hoitokriteereitä. Tämä aiheuttaa turhauttavia lisätietokyselyitä lähettävälle lääkäreille sekä turhaa jonotusta ja käyntejä potilaille.

Jotta voimme tarjota parasta hoitoa potilaille kohtuullisessa ajassa, Tyksin Silmäklinikka siirtyi 1.2.2015 käytäntöön, jossa lähetteeseen tulee liittää paperikuva tai tuloste, kun potilasta lähetetään alla mainittuihin toimenpiteisiin.

Potilaan luvalla voi kuvan lähettää myös suojattuna tiedostona www.turvaposti.fi sivun alaosassa "Lähetä turvapostia vastaanottajalle" sähköpostiosoitteeseen: tyks.silmaklinikka@turvaposti.fi

Otsikossa tulee mainita potilaan sukunimi ja etunimi. Viestikenttään kirjoitetaan potilaan sukunimi, etunimi ja syntymäaika, ei sotua. Salasanakenttään on aina vaihdettava salasana: Basaliooma.

HUOM! Jos salasanakenttään ei vaihda salasanaa, ei viestiä pystytä Tyksissä avaamaan.

Viestin lähetyksen jälkeen viesti täytyy käydä erikseen vielä hyväksymässä, jotta viesti oikeasti lähtee Tyksiin. Tietoturvasyistä potilaan antama lupa on syytä kirjata sairaskertomusmerkintöihin. Kuva tulisi lähettää lähetteen kanssa samana päivänä.

1. Hyvänlaatuisten ihomuutosten poisto silmäluomista

- Vain ne muutokset, jotka aiheuttavat todellisen toiminnallisen ongelman täyttävät hoitokriteerit julkisella puolella.
- Jotta voimme arvioida hoidon tarpeen, tulee **jokaisen lähetteen mukana olla lähikuva** muutoksesta.

2. Yläluomien leikkaukset

- Mikäli lähetätte potilaan yläluomileikkaukseen raskaiden, roikkuvien yläluomien vuoksi (yläluomen löysän ihon leikkaus, kulmakaarikohotus, luomireunan nosto), täytyy lähetteeseen liittää **aina kasvokuva**, jossa molemmat silmät ja kulmakarvat näkyvät. Otsan ja suun alueen ei tarvitse näkyä kuvassa. Kuva otetaan potilaasta niin, että otsa on rentona ja katse suoraan eteenpäin.

3. Luomikasvaimet

- Epäily luomikasvaimen pahanlaatuisuudesta on aina syy muutoksen poistoon. Tällöinkin kuva helpottaa hoidon ja kiireellisyyden suunnittelua. **Pahanlaatuisen kasvaimen epäily on aina merkittävä läheteeseen.**

Kuvan lisäksi läheteessä tulee jatkossakin olla hyvät anamneesi- ja statustiedot ja lääkitys, joka vaikuttaa verenvuotoriskiin (ASA, Marevan, Plavix, säännöllinen omega-valmisteiden käyttö). Myös näöntarkkuudet tulee aina kirjata läheteeseen.

Suuri osa läheteistämme on erinomaisia ja huolella tehtyjä. Tämä auttaa meitä ohjaamaan potilaan oikeaan aikaan oikeaan jonoon!

Yhteistyöstä kiittäen,

Piret Mettälä
Silmätautien erikoislääkäri
Tyks Silmäklinikka

Ulpu Salmi
Vastuualuejohtaja
Tyks Silmäklinikka

Julkisen sektorin yläluomileikkausten lääketieteelliset hoitokriteerit

Yläluomen ihon roikkuminen häiritsee monia potilaita, mutta hyvin usein kyseessä on ensisijaisesti kosmeettinen haitta. Tämän vuoksi iso osa dermatokalaasi-leikkauksista ja kulmakarvojen kohotusleikkauksista tehdään potilaan omalla kustannuksella yksityissektorilla. Julkisen sektorin piirissä tehdyissä leikkauksissa on oltava lääketieteellinen indikaatio. Sen sijaan ptoosi aiheuttaa huomattavasti useammin lääketieteellisesti merkittävän näköhaitan potilaalle, mikä hoidetaan julkisen terveydenhoidon piirissä.

Lippaluomi eli Dermatokalaasin leikkauskriteerit:

- Yläluomilla ylimääräistä ihoa, joka roikkuu luomireunan yli siten, että yläluomet kääntyvät sisäänpäin ja ripset tai roikkuva iho hankaa silmää.
- Yläluomen iho peittää näkökenttää tulemalla alle 2 mm:n päähän mustuaisaukon keskikohdasta. (Mittaa MRD eli montako mm on luomen ihoreunan ja mustuaisen keskipisteen välillä potilaan katsoessa suoraan eteenpäin otsa rentona).
- Yläluomella on ihohaavoja tai tulehduksia hautumisen vuoksi.
- Joku muu vastaava lääketieteellinen haitta.

Kulmakaaren roikkuminen eli Brow ptoosi leikkauskriteerit:

- Kulmakarvat roikkuvat liian alhaalla, mikä puolestaan painaa yläluomia alaspäin niin paljon, että lippaluomen leikkauskriteerit täyttyvät (kts. yllä).
- Roikkuminen on vamman tai sairauden esim. kasvohermohalvauksen tai Meretojan taudin aiheuttamaa.
- Joku muu vastaava lääketieteellinen haitta.

Riippuluomi eli Ptoosi

- Itse yläluomi (ei pelkkä iho) roikkuu liian alhaalla eli yläluomen luomireuna sijaitsee liian alhaalla mustuaisen päällä. Yleensä toispuolisesti.

Leikkauskriteerit:

- Yläluomen reunan etäisyys mustuaisaukon keskipisteestä tulee olla alle 2 mm, jotta leikkaus voidaan tehdä Tyksissä. (Mittaa MRD eli montako mm on luomen reunan ja mustuaisen keskipisteen välillä potilaan katsoessa suoraan eteenpäin otsa rentona)
- Mittaa luomirako (ylä- ja alaluomien väliin jäävä alue) molemmin puolin mm. Luomiraon eron tulee olla yli 3 mm, jotta leikkaus voidaan tehdä Tyksissä.
- Pyydä potilas katsomaan alaspäin, kuten lukiessa ja katso sulkeutuvatko silmät lähes täysin.
- Joku muu vastaava lääketieteellinen haitta.